

Magin som försvann

Emma Alenius, Tess Andersson

Om oss

Välkomna till *Magin som försvann*, en blogg som handlar om Disneys live-action remakes, dvs fotorealistiska nyinspelningar av deras tecknade klassiker. Syftet med denna blogg är att lyfta den debatt som finns kring filmerna och själva bidra till den med våra egna åsikter.

Vi som driver bloggen heter Emma och Tess och går båda sista året på utbildningen Språk, litteratur och medier på Linköpings Universitet. Som en del av en av våra kurser (*Att publicera i den medierande offentligheten*, 10hp) hade vi som uppdrag att starta en blogg och här ser ni resultatet.

Hoppas ni kommer finna våra texter både lärorika och underhållande vare sig ni är inbitna Disneyfans eller bara någon som hittat hit av ren nyfikenhet!

Väl mött!

Sociala medier

[Instagram](#)

[TikTok](#)

[Facebook](#)

Detta är en återpublicering av bloggen [Magin som försvann](#).

Ett projektarbete i kursen *Att publicera i den medierade offentligheten* vt 2023 som publicerats av

Linköping University Electronic Press i serien: [Linköping Electronic Press Workshop and Conference Collection](#), Nummer 30

ISSN: 2003-6523

© Författarna. Denna publikation är licensierad under en [Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell Licens](#).

Om det funkade förr, varför inte göra det igen? - Om Disney live-action remakes

Artikel

Om ett par månader (maj 2023) släpper Disney återigen *Den lilla sjöjungfrun*. Men det som skiljer denna film från *Den lilla sjöjungfrun* från 1989 (förutom att sjöjungfrun har en annan hudfärg) är att den här gången får vi se Ariel i verkligheten. Riktiga skådespelare dramatiserar H.C Andersens klassiska saga *Den lille havfrue*. Den lilla sjöjungfrun blir realistisk och vi får se Ariel, Eric och Ursula som vi aldrig sett dem tidigare – en skurk med "riktiga" CGI animerade bläckfiskarmar

Foto: Canva.com

När danskarna får lägga vantarna på lilla sjöjungfrun blir hon istället till en bit skulpterad sten.

Den lilla sjöjungfrun är bara en av alla live-action remakes av klassiska animerade filmer som Disney har satsat på under de senaste åren. Med live-action menas alltså att i stället för att animera filmerna så spelar Disney in dem med riktiga kameror och skådespelare eller använder CGI (Computer generated images) för att det i alla fall ska se verkligt ut.

Disneys process verkar alltså vara uppdelad i fyra steg:

1. Sök igenom arkivet efter minnesvärda och framgångsrika animerade klassiska filmer.
2. Borsta bort dammet. Plocka fram en kamera, regissör, skådespelare och/eller CGI konstnärer.
3. Spela in filmerna igen och gör så att allting ser så realistiskt ut som möjligt.
4. Lansera och vänta på att pengarna ska flöda in.

Disney började återanvända material från deras animerade katalog redan på 90-talet med filmer som vi alla säkert minns varmt som live-action *Djungelboken* och *101 Dalmatiner*. Dock drog dessa filmer endast in en blygsam summa pengar vilket gjorde att Disney lade projektet på is. Denna strategi skulle inte återupptå förrän år 2010 med live-action *Alice i underlandet*. Delvis med hjälp av Johnny Depps dragningskraft som "hattmakaren" drog filmen in över 1 miljard dollar globalt och betraktades som en succé, även om den inte fick högsta betyg av kritikerna.

Efter framgången med *Alice i underlandet* insåg Disney att det fanns en publik för dessa typer av filmer. Strategin som begravdes på 1990-talet väcktes till liv igen och Disney började försiktigt lansera

fler live-actionversioner av populära animerade filmer. Därefter släpptes *Maleficent* 2014 (en version av *Törnrosa* där skurken spelar hjälterollen), *Askungen* 2015 och ännu en ny version av *Djungelboken* 2016. Alla filmer drog in en respektabel summa pengar i boxoffice men *Djungelboken* krossade rekordet med nästan 1 miljard dollar i intäkter. Nu visste Disney att konceptet fungerade.

Disney siktar nu in sig på sin samling av mest populära och nostalgiska klassiker. Filmer från "Disneyrenässansen" - perioden från 1989 till 1999 med framgångsrika filmer som till exempel *Den lilla sjöjungfrun*, *Lejonkungen*, *Aladdin* och *Mulan*. Efter succén med *Djungelboken* 2016 har Disney släppt ytterligare 11 nya live-action remakes. Vilket är nästan två filmer per år! De är dessutom långt ifrån färdiga. Flera filmer är redan planerade och kommer släppas inom de närmaste åren, som till exempel tidigare nämnt *Den lilla sjöjungfrun* och *Peter Pan*.

Filmerna har fått blandade recensioner från både kritiker och publiken. Men det är ingen hemlighet att det är ett koncept som Disney tjänar på. Genom att återanvända historier som fungerar lockar de flera målgrupper. I en gryta läggs ingrediensen av nostalgi som frestar vuxnas smaklökar medan det även tillförs ett element av "nytt" som är lockande även för barn. Resultatet är en ekonomisk framgångssaga.

Men vad har då dessa filmer fått för kritik? Vilka argument finns det för och emot dessa filmer som återanvänder gammalt material? Scrolla igenom bloggen och läs våra andra texter för att lära er vad andra och vad vi som gör den här bloggen tycker om denna fråga. Kommentera gärna era egna åsikter!

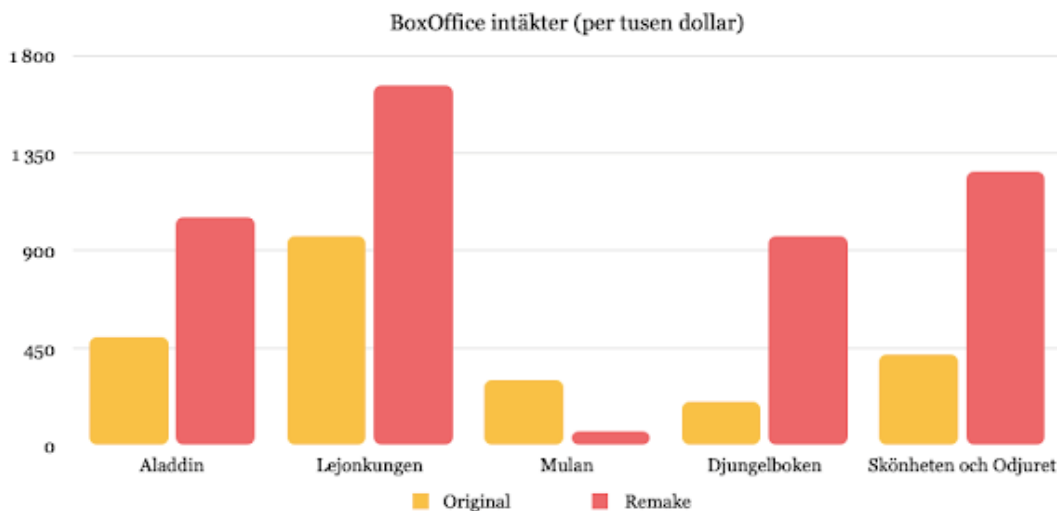

Foto: privat

Diagrammet visar det globala intäkterna i boxoffice för ett utvalt antal remakes i jämförelse med originalfilmerna.

Artikeln är baserad på källor från Insider.com, Rottentomatoes och Boxofficemojo

Älska eller hata live-action remakes? - Här är alla argumenten som du behöver veta!

Disneys live-actionfilmer är en riktig vattendelare; vissa älskar dem medan andra hatar dem. Men vad är det egentligen som gör att dessa filmer får ett sådant blandat mottagande från både publik och kritiker? Nedan följer en samlad lista med argument som talar antingen för eller emot filmerna. Läs igenom och fundera på vilken sida du står på i den här debatten!

STOPPA DISNEYS LIVE-ACTIONFILMER EFTERSOM...:

Filmerna görs endast i ett vinstdrivande syfte - Hur underbara Disney nu än gillar att framställa sig själva inför omvärlden är de i slutet av dagen ändå ett företag vars mål är att tjäna pengar. Att producera en helt ny film från grunden är ju inte billigt, så varför inte satsa på ett mer lönsamt alternativ? Disneys live-actionfilmer kostar mindre pengar att göra eftersom återanvändningen av manus, repliker, karaktärer etc. från gamla projekt innebär mindre jobb. Det blir även billigare eftersom inga nya immateriella rättigheter (dvs rättigheter som skyddar ett verk från att användas av andra) måste köpas då de gamla fortfarande gäller. Dessa minskade utgifter i kombination med att filmerna drar en stor publik leder till att Disney gör en rejäl vinst.

“Magin är borta” - De flesta reagerar på att den magi som fanns i originalfilmerna är som bortblåst i de nya. Användningen av CGI må vara imponerande, men med denna realism försvinner även mycket av det som gjorde den tecknade versionen så minnesvärd: färger, överdrivna ansiktsuttryck, stiliserade design osv. Live-actionfilmerna kan uppfattas som bleka och livlösa i jämförelse. Animation som medium tillåter oss att njuta av fiktionen, även om det som händer på skärmen är helt orimligt. När lejonungen Simba sjunger i den animerade versionen av *Lejonkungen* tycker vi det är gulligt, men när man placerar samma händelser i “verkligheten” och en “riktig” lejonunge börjar sjunga byts känslan av Disneymagi snabbt ut mot olustighet.

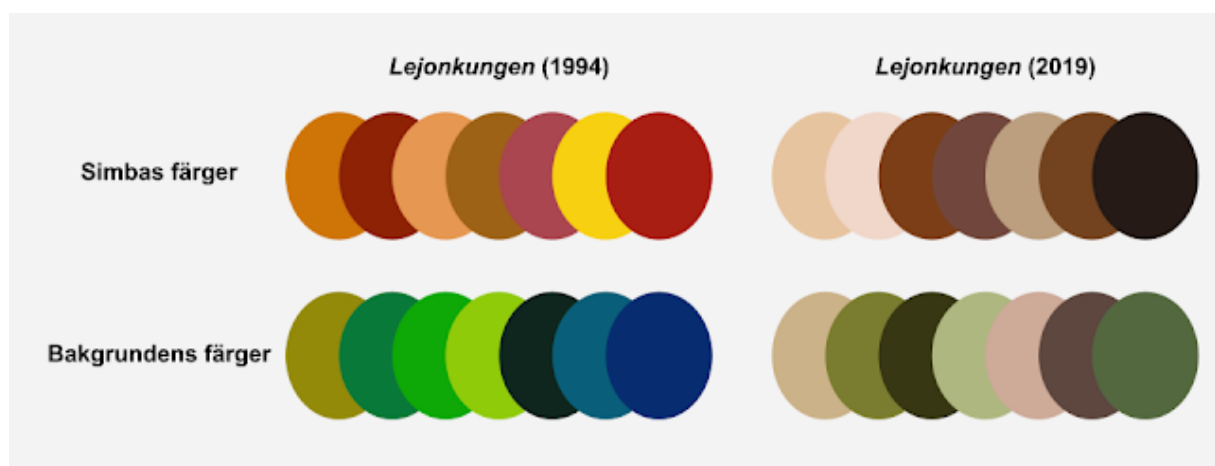

Foto:privat

Jämförelse av färgpaletterna i båda Lejonkungen filmerna under samma scen (då Simba sjunger Hakuna Matata), vilken föredrar du?

Filmerna är onödiga/okreativa - De nya filmerna är bara originalen fast i en ny förpackning. Disney har försökt addera eller radera scener för att nyinspelningarna inte ska bli exakta kopior av animationerna, men många tycker att detta faller platt. De tillagda scenerna anses inte addera någonting till storyn, t.ex så har Jasmynes (prinsessan i *Aladdin*) nya bakgrundshistoria har ingen större inverkan på resten av filmen. De scener som istället blir borttagna kan också uppfattas som en besvikelse. Att t.ex *Lejonkungen* (2019) inte längre visar Mufasa i molnet när han pratar med Simba

anser många vara en nedgradering från originalet eftersom just det gjorde den scenen oförlömlig. Dessa remakes missar helt enkelt chansen att utnyttja sitt realistiska utseende för att ta handlingen i nya riktningar eller ge en unik tolkning av originalet. Om Disney bara ska berätta samma historia igen utan att utveckla den kan man undra varför man överhuvudtaget ska se de nya filmerna istället för originalen.

Filmernas ökade "representation" känns ytlig - En av ändringarna Disney faktiskt gör i sina nya filmer är att medvetet ge minoriteter större plats, men även om detta låter bra i teorin så kan man ifrågasätta Disneys motiv bakom detta inkluderande. Är detta genuina försök till att representera olika samhällsgrupper eller vill man endast verka "politiskt korrekta" från ett utomstående perspektiv? Majoriteten av publiken uppfattar det som det sistnämnda och tycker att representationen ofta känns otillräcklig och gjord med minimal ansträngning. Enligt dem använder Disney social rättvisa för att se bra ut snarare än att faktiskt kämpa för det. Istället för att ge kvinnliga karaktärer lite mer skärmtid, eller ändra hudfärgen på en handfull roller, borde Disney skapa nya historier där dessa grupper uppmärksammas. Ge dem nya karaktärer och unika roller så de slipper bli reducerade till "tvister" på originalfilmerna.

Filmerna väljer "star power" över riktig talang - De nya Disneyfilmerna rollsätter kändisar för att locka publik, oberoende av om dessa kändisar faktiskt passar för rollen eller ej. Jämför man röstskådespelandet i originalen med nyinspelningarna är det som natt och dag. Även om kändisarna som har rollerna är talangfulla skådespelare/sångare till vardags, som t.ex Beyoncé eller Childish Gambino i *Lejonkungen* (2019), så märks det tydligt att de inte är tränade röstskådespelare. De har inte bemästrat konceptet med att spela en karaktär med endast sin röst och låter därför bara som sig själva, speciellt under sångnummer, vilket snabbt bryter illusionen som filmen försöker skapa.

STÖTTA DISNEYS LIVE-ACTIONFILMER EFTERSOM...:

Filmerna moderniserar originalen - Även om vår nostalgi får oss att tro att allt var perfekt när vi växte upp så har mycket förändrats. Världen har blivit mer jämställd och mindre diskriminerande, något som man vill ska reflekteras på biodeken. I de nya Disneyfilmerna tas därför scener som kan uppfattas som rasistiska/sexistiska bort och förtryckta samhällsgrupper, så som kvinnor eller icke-vita personer, får ta större plats i handlingarna. I nya *Aladdin* (2019) fick t.ex Jasmine en egen sång och fler scener dedikerade till henne. Representation och diversifiering är alltså centralt i nyinspelningarna, även om det kanske inte är perfekt. Många uppskattar helt enkelt att se sig själva på vita duken oavsett Disneys intentioner.

Alla remakes är inte exakta kopior av originalen - Det finns remakes som inte kopierar originalfilmernas manus, t.ex *Maleficent* (2014). Där får vi följa den klassiska sagan om Törnrosa ur skurkens (*Maleficents*) perspektiv och berättelsen får ett annat slut. Ett liknande koncept kan vi även hitta i *Cruella* (2021) som är en version av den klassiska filmen *Pongo och de 101 dalmatinerna* (1961). Det är alltså orättvist att dra alla dessa filmer över en kam och döma dem som endast kopior då de bevisat kan göras på ett kreativt sätt.

Berättelserna hålls vid liv - Genom att göra remakes av dessa klassiska sagor introduceras dessa berättelser för en ny generation. Föräldrar till barn som är uppväxta med originalen får en chans att dela en del av sin barndom med sina barn, samtidigt som barnen själva får en version av sagan som de kan känna är "deras" eftersom den släpptes när de var små. Berättelserna lever alltså vidare och får en större spridning då även de som inte är intresserade av animerade filmer kan ta del av dem.

Filmerna drar in pengar som sedan kan användas i andra projekt - Live-actionfilmerna är långt ifrån de enda filmerna som Disney producerar. Genom att satsa på det som de vet kommer prestera bra

får företaget in mer pengar som sedan kan investeras i andra projekt. Remake-filmerna kanske helt enkelt inte behöver vara de mest originella mästerverken på planeten om deras existens kan hjälpa att finansiera andra mer kreativa produktioner som Disney också jobbar med.

Efter en överblick av den aktuella Disney-debatten blir det tydligt att båda sidorna har bra poänger. Det går inte att döma allt med live-actionfilmerna som varken dåligt eller bra, för även om det finns många negativa argument mot dem så kan vi inte heller blunda för deras positiva aspekter. Hoppas du nu iallafall har fått en större förståelse för filmernas blandade mottagande och, framför allt, att du själv nu vet vart du står i denna fråga. Köar du redan nu till nästa biopremiär eller säger du upp ditt Disney+ konto för gott?

Baseras på texter från Screenrant, Quora & But Why Tho?

När magi blir tragedi - Tacka vet jag tecknat!

Krönika

Jag är nog långt ifrån den enda vars uppväxt var starkt präglad av Disney. Deras tecknade klassiker gick varma i VHS-spelaren där hemma (jag kommer t.ex distinkt ihåg den perioden då jag gjorde det till mitt svurna uppdrag att se på Lejonkungen dagligen), men oavsett hur många gånger jag såg om filmerna tröttnade jag aldrig på dem. Det fanns alltid något nytt att upptäcka, vare sig det var de vackert målade bakgrunderna, eller hur en karaktärs ansikte rörde sig för att få det där exakta uttrycket. Disney hade verkligen bemästrat allt i mina ögon och tagit konceptet med animation till nästintill perfektion. Men det är också just för att deras filmarv är så imponerande som jag blir besviken på den riktning de tagit i moderna tider.

Denna våg av live-action nyinspelningar känns lite som en förolämpning mot originalen de blir baserade på, dels innehållsmässigt eftersom de bara är kopior på andra människors hårda arbete, men framförallt utseendemässigt. 2D-animation (dvs handritad animation) är en av de vackraste konstformer jag vet och ett tidlöst, mästertligt handarbete när det görs rätt. Bara tanken på att Disney stängde ner sitt 2D-departement 2013 för att istället satsa på vad de gör idag gör mig oerhört ledsen. De gav upp en sådan stor del av sitt kulturarv för exakt vad egentligen? Oinspirerade repriser? Opersonlig dataanimering? Vårre blir det också eftersom Disney idag är mer ekonomiskt framgångsrik än någonsin. Med otaliga miljon-indrivande franchiser under sitt bälte skulle de kunna öppna upp 2D-avdelningen igen, men girigheten stoppar dem. Deras CGI och live-actionfilmer garanterar dem en stor vinst medan allt annat hade varit en risk. De har verkligen knäckt koden till ekonomisk framgång så varför skulle de någonsin återvända till gamla seder?

Jo, det ska jag berätta. Först och främst har ingen av live-actionfilmerna lyckats återskapa den charm och passion som de tecknade versionerna är packade med. När man ser på originalen och diverse "behind the scenes" material känner man att alla involverade i filmens skapandeprocess; från regissör, till kompositör, till animerare, till röstskådespelare, har gett sitt allt för att levandegöra en historia och förmedla känslor till publiken. De nya filmerna känns som motsatsen. Där sätts tekniska framsteg i fokus och produktionen känns mekanisk, vilket förstärker känslan av att dessa filmer endast görs i ett vinstdrivande syfte. Då Disney dock inte vill erkänna detta brukar man försvara sina nyproduktioner genom att hävda att de produceras för att introducera den nya generationen till dessa berättelser, men jag ifrågasätter detta tankesätt. Jag har nämligen väldigt svårt att se att barn skulle tycka att realism är intressantare att se på än tecknat. Det häftiga med realismen är ju främst teknologin, men det intresserar knappast barn. Dessutom är ju inte de gamla filmerna otillgängliga så att dagens barn behöver nya versioner för att kunna ta del av berättelserna. Klassikerna finns i alla möjliga utgåvor och på streamingtjänster precis som live-actionfilmerna. Hade mitt unga jag fått valet mellan att se en tecknad eller realistisk version av samma film hade valet varit självklart. Varför skulle man självmant välja att se den filmen som är mindre visuellt intressant än den andra?

"De gav upp en sådan stor del av sitt kulturarv för exakt vad egentligen?

Oinspirerade repriser? Opersonlig dataanimering?

På tal om det visuella så vill jag även lyfta animationens konstnärliga värde. Många går och ser live-actionfilmerna just för att de känner nostalgi för de tecknade originalen, men varför ser man inte bara om på de versionerna istället? Ofta verkar det som att vuxna inte "vågar" se på tecknat eftersom det inte är en genre "menad för dem", utan för barn. Då man inte vill bli sedd som "barnslig" undviker man därför västerländsk animation helt. Dessa nyreleaser blir då en ursäkt för vuxna att se sina barndomsfilmer igen eftersom deras nya realistiska utseende gör dem mer socialt

acceptabla att se på. Att de inte längre är tecknade betyder automatiskt att de inte längre är riktade direkt till barn och indirekt att de också blivit bättre pga detta. Men ett mer realistiskt utseende betyder inte nödvändigtvis att filmen har blivit "förbättrat" på något plan, eller att den var i behov av "förbättring" från första början.

Å ena sidan går det självklart inte att förneka att Disneys animationer främst riktar sig till barn med tanke på vilka historier de berättar (sagor) och sättet de berättar dem på (enkelt, så att barn förstår). Men å andra sidan är det ingenting i detta innehåll som gör så att *endast* barn kan njuta av det. Vem som helst oavsett ålder borde kunna uppskatta en välgjord film, och om något är det först när man är vuxen som man verkligen kan uppskatta arbetet som gått in i dessa filmer. För även om förmågan att återskapa verkligheten genom datorer är en imponerande teknisk utveckling, så ska man inte underskatta den tekniken som står bakom 2D-animation. Att kunna skapa så mycket liv, personlighet och rörelse med enbart en penna och papper kan jag tycka är ännu mer imponerande eftersom varje sekund, varje bildruta av filmen, består av individuella konstverk. Jämför detta med CGI där datorn drar det tyngsta lasset och där man endast behöver programmera en modell en gång för att sedan återanvända den om och om igen. Handritad animation är en konstform den också, och som vilken annan konst som helst, borde den behandlas med respekt därefter.

Som alla vid det här laget säkert redan har märkt så är detta ett ämne jag brinner för. Jag må inte längre se på Disneyfilmer dagligen och den där gamla VHS-spelaren står sedan länge och samlar damm i något förråd, men deras tecknade mästerverk är ändå något jag fortfarande beundrar och återvänder till med jämna mellanrum. De är ändå kallade "Disneyklassiker" av en anledning, för att de är så tidlösa och kan nå in i så många hjärtan. Så Disney, är det nu inte dags att sluta försöka laga något som inte är trasigt? Och ni som läser detta? Gör er själva en tjänst och se på originalen istället.